

Katedra slavistiky

sekce rusistiky

Posudek na magisterskou diplomovou práci

Autor: Bc. Viktor Vymazal

Titul (česky): Ruský výraz *eto* a jeho české překladové ekvivalenty

Vedoucí práce: doc. PhDr. Zdeňka Vychodilová, CSc.

Oponentka: Mgr. Jindřiška Kapitánová, PhDr.

Hodnocení ¹ :	1	2	3	4	5
1. Dodržení tématu	☐	☐	☐	☐	☒
2. Schopnost formulovat předmět, cíle a závěry práce	☐	☐	☐	☐	☒
3. Analýza materiálu a následná syntéza / překlad	☐	☐	☐	☐	☒
4. Interpretace a argumentace, práce se sekundární literaturou	☐	☐	☐	☐	☒
5. Struktura, logické uspořádání výkladu	☐	☐	☐	☐	☒
6. Formální a stylistická úprava, prostředky odborného funkčního stylu	☐	☐	☐	☐	☒
7. Jazyková správnost, dodržení ortografické a gramatické normy	☐	☐	☐	☐	☒
8. Bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	☐	☐	☐	☐	☒
9. Využitelnost výsledků práce (jen pro DP)	☐	☐	☐	☐	☒
Celkem bodů: 45					
10. Připomínky:					

Diplomová práce Viktora Vymazala co do odborné úrovně přesahuje rámec běžných diplomových prací; způsobem uchopení tématu a svým celkovým pojetím spíše vykazuje atributy práce disertační.

Diplomant prokázal schopnost hlubokého lingvistického uvažování, analytického myšlení a jeho uplatnění v lingvistické teorii s přesahem do jazykové praxe. Autorovou silnou stránkou je i výborná schopnost využívat k získávání materiálových dat nejmodernějších technologií - jazykový korpus dokáže „vytěžit“ ve všech ohledech, které tento fenomén poskytuje.

Zdůraznila bych také vysokou samostatnost, s níž diplomant k zadaným úkolům přistupoval, a schopnost trvat na svém pojetí někdy i v konfrontaci s koncepcí vedoucí práce 😊.

V posudku se soustředím pouze na několik problémů, které považuji za nejednoznačné či diskutabilní:

Diskutovat by se dalo o reprezentativnosti korpusu dokladového materiálu, značně omezeného rozsahově i žánrově (jde o publikace čtyř autorů, z toho dva zastupují detektivní

¹ Políčka „1 – 5“ jsou zaškrťovací. Po dvojitém kliknutí myši na konkrétní políčko se objeví okno, na jehož druhém řádku prosím zvolte možnost „zaškrtnuto“. Hodnocení „1“ – nejhorší, „5“ – nejlepší.

Diplomová práce (max. 45 bodů):

A – 45 – 42 bodů

B – 41 – 37 bodů

C – 36 – 33 bodů

D – 32 – 29 bodů

E – 28 – 25 bodů

F – 24 – 0 bodů

žánr). Z toho ovšem neviním diplomanta, nýbrž nedopracovanost rusko-českého paralelního korpusu. Nicméně to nic nemění na faktu, že nebezpečí negativního vlivu subjektivního faktoru na výsledek výzkumu je poměrně vysoké, čehož si je ostatně autor vědom. (viz s. 11). S dokladovým materiálem ovšem autor zachází citlivě, variantních možností si je vědom a u mezijazykového srovnávání nezůstává pouze u konstatování stávajících ekvivalentů, nýbrž důsledně dosazuje i další možná překladová řešení. Už zde je patrné, že při využití širšího korpusu by se pravděpodobně změnil i obraz formální ekvivalence (škála mezijazykových ekvivalentů by byla bohatší). V této souvislosti se ptám, proč diplomant alespoň v soupisu zdrojů neuvádí u analyzovaných děl jména překladatelů do češtiny?

Sekundární kritérium pro definici současného jazyka, tedy hypotézu amerického biolingvisty E. Lenneberga o tom, že schopnost přirozeného osvojování jazyka končí v pubertě, pokládám v souvislostech diplomantova výzkumu za nerelevantní.

Sympatická je diplomantova snaha o systemizaci nejednotné terminologie. Bohužel ani Viktoru Vymazalovi se podle mého názoru nepodařilo tento složitý problém uspokojivě vyřešit. Autor např. mluví o pronominálním přívlastkovém *əmo*: atributy pronominální a přívlastkový zde nejsou kompatibilní v tom smyslu, že adjektivní *əmo*, striktně vzato, neplní pronominální, tedy zástupnou funkci, nesupluje, nezastupuje jméno.

Diplomant si správně uvědomuje zásadní rozdíl mezi neutrem ukazovacího *əmom/ten* a tzv. univerzálním lexémem *əmo/to*. Genericky ovšem nemůže ani z funkčně-sémantického hlediska z rodového *ten* vyčlenit *to* univerzální, které stojí mimo paradigma (s. 12, 28, 67).

Autor užívá protiklad substantivní rodové *əmo* kontra lexém *əmo*. Substantivní rodové tedy není lexém? (dtto)

Ve snaze co nejpřesněji postihnout podstatu jednotlivých typů konstrukcí s „*əmo*“ diplomant paradoxně dosahuje opaku – ve složitých a mnohoslovných popisech se čtenář brzy ztrácí. Jistě by se našlo výrazově úspornější řešení. (Značný diskomfort představuje z tohoto hlediska zejména kapitola 5.1.).

Ad kpt. 5.3. –Otázkou je, jak by se obraz změnil, kdybychom postupovali v opačném směru, tedy od češtiny k ruštině.

Závěr č. 4 na s. 70 se mi zdá být nepravděpodobný. Jak rozsáhlý byl materiál, na jehož základě k němu autor dospěl?

Vzhledem k celkové vysoké úrovni, obtížnosti tématu a nutnosti minuciózního přístupu ke zkoumané problematice si podle mého názoru práce i přes drobné nedostatky zaslouží nejvyšší ohodnocení.

11. Náměty do diskuse:

Nakolik bral autor v úvahu ovlivnění výskytu sledovaných jevů stylovou příslušností zkoumaných textů? (Vyšší frekvence českého *to* se obecně předpokládá v hovorových projevech.)

Další viz výše.

Známka: A

Závěr: Práci doporučuji k obhajobě.

Datum:

Jméno a příjmení:

V Olomouci 11. května 2020

Zdeňka Vychodilová

